

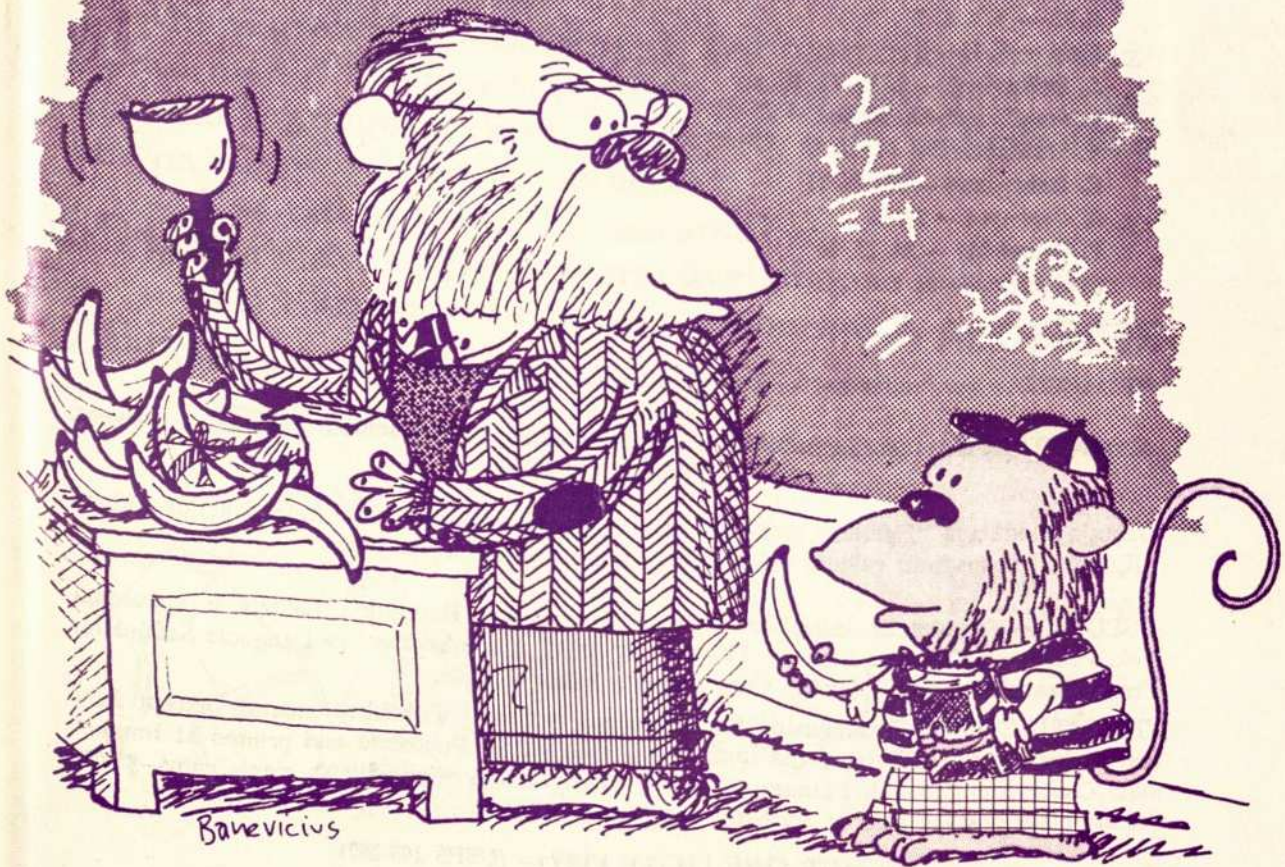
2
apr.

eglutė

1987
rugsėjis

Yh Ii Jj Kk Ll Mm

EGLUTĖ

1987

RUGSĖJIS

TURINYS

- 3 MIKUČIUI NESISEKA, N.M. Williams ir D. Augienė
- 8 NEMATYTA MERGAITĖ, O. Mikailaitė
- 14 NEMACIAU, J. Minelga
- 16 KELIONĖ Į ŠILUVĄ, D. Augienė
- 22 AŠ KALBU. . ., R. Udrienė
- 24 KALBA IR JOS KILMĖ, L. Radžiūtė
- 27 PROTO MANKŠTA
- 30 RAŠOM IR PIEŠIAM
- 32 PADĖKA TĖVELIAMS

PIEŠINIAI

Viršelis — P. Banevičius

Skyrių vinjetės — Z. Sodeikienė

Kitos iliustracijos:

O.M. — 3, 4, 5, 7

Eglė — 8, 11

A. Sutkuvienė — 9, 12, 14, 15

V. Stančikaitė-Abraitienė — 15

A. Sruoginienė — 16, 17, 20

E. Imbrasaitė — 18, 19, 21

A. Čeponytė — 22, 23

P. Osmolskis — 25, 27, 30

G. Botyrius — 31

REDAKCIJA

REDAKCIJA: vyr. redaktorė — ses. O. Mikailaitė, Immaculate Conception Convent,
Putnam, CT 06260

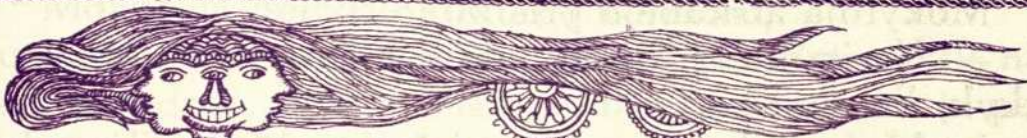
ADMINISTRACIJA: administratorė — Danguolė Sadūnaitė, Immaculate Conception Convent,
Putnam, CT 06260

Gautąją medžiagą "Eglutės" redakcija taiso ir tvarko savo nuožiūra. Be redakcijos leidimo "Eglutėje" spausdintų rašinių bei piešinių kitur prašome nespausdinti.

EGLUTĖ — vienintelis lietuviškas laikraštėlis vaikams išeivijoje. Leidžia ir spausdina Nek. Pradėtosios Marijos Seserys, Putnam, CT 06260. Administratorė — Danguolė Sadūnaitė. Prenumerata metams — \$10.00; vieno numerio kaina — \$1.00.

THE LITTLE FIR is a magazine for Lithuanian children. Published monthly except July and August by the Sisters of the Immaculate Conception. Published and printed at Immaculate Conception Convent, Putnam, CT 06260. Yearly subscription—\$10.00; single copy—\$1.00. Second class postage paid at Putnam, Connecticut 06260.

EGLUTĖ (THE LITTLE FIR) — (USPS 169-200)

PASAKŲ pėdsakais

MIKUČIUI NESISEKA

parašė N.M. Williams; sulietuvino Danutė Augienė

Skambutis jau trečią kartą nučirškė per visą mokyklą. Trečio skyriaus mokiniai sėdėjo suoluose. Atėjo Mokytoja. Visi sustojo ir sukalbėjo malda.

— Išsiimkite skaitymo knygas ir sąsiuvinius. Rašysime, — pasakė Mokytoja.

Mikas greit išsitraukė knygą, bet pasilenkęs ėmė kažką murmėti ir vis rausėsi po suolą. Bum bum bum! jo sąsiuviniai ir knygos nukrito ant žemės. Šalia sėdintis Paulius pažiūrėjo į Miką ir paklausė:

— Kas tau atsitiko? Ko nerandi?

Mikas atsisuko į jį ir piktai žvelgdamas šūktelėjo:

— Tai tikriausiai tu paėmei mano naują pieštuką!.. Atiduok!

Mokytoja atskubėjo prie Miko suolo:

— Nusiramink, Mikai, nešūkauk. Geriau ramiai pasakyk, kas nutiko.

— Aš nerandu savo naujo pieštuko. Aš esu tikras, kad Paulius jį paėmė.

Paulius, nustebęs tokiu draugo tvirtinimu, atkirto:

— Ponia Mokytoja, aš Miko pieštuko nemačiau ir jo nepaėmiau.

— Ar tu gerai visur to pieštuko ieškojai, Mikai? — paklausė Mokytoja.

— Taip. . . Taip. . . Visur. . . Mano pieštuką kas nors pavogė.

Berniukas kumščiais ėmė daužyti suolą. Tuo tarpu šalia sėdinti Laura pasilenkė po Miko suolu, ir tarp ten gulinių numestų knygų, pamatė pieštuką. Ji pakėlė ir padavė Mikui pieštuką.

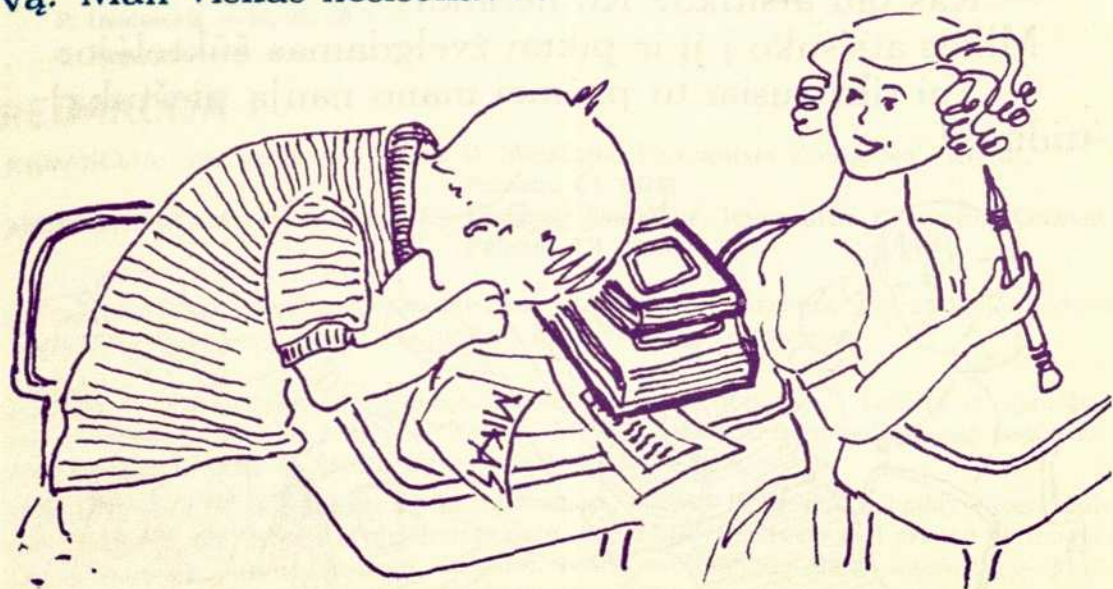
— Mikai, ar tai tas tavo pieštukas, kurio tu ieškai?

— Žinoma, tas! Tai tu jį buvai pagrobus?

— Ne, Mikai, aš jį radau tarp tavo nukritusių knygų.

Mikas susigėdo. Pradėjo verkti:

— Viskas man atsitinka! Aš visad prarandu savo galvą. Man viskas nesiseka. . .

Mokytoja išsivedė Mikutį į koridorių.

— Visiems pasitaiko supykti, Mikai. Bet pyktis niekam nepadeda. Pyktis neišsprendžia problemų. Ir tu pats pamatei, kad tavo pyktis tau nepadėjo pieštuko rasti, tik išgąsdino ir užgavo tavo draugus. Stenkis pirmiau gerai pagalvoti, ar verta pykti.

— Aš pasistengsiu, ponio Mokytoja, — pasakė nedrąsiai Mikas. Jam buvo gėda, kad jis taip negražiai apkalbino Paulių ir Laurą.

Bet nėra lengva būti geram. Sekančią dieną, žaidžiant aikštėje, kažkas netyčia pataikė sviediniu Mikui į nugarą ir smarkokai užgavo. Vaikas supyko, pasitraukė iš žaidimo. Susiraukęs, piktas išstovėjo per visą ilgą pertrauką užlindęs už mokyklos namo kampo, kramtydamas lūpas.

Kuomet vėl po pertraukos grįžo į vidų, išvargęs ir ištroškęs, prie vandens čiaupto stovėjo eilė mokinių. Jie visi linksmi ir šposaudami laukė savo eilės. Mikas pyko, kad jie linksmi.

— Greičiau jūs ten. . . Aš noriu gerti!

— Visi norime, — kažkas pasakė iš stovinčių eilėje.

— Tu žiopoly, greičiau! Aš ištroškęs! . .

Kai šalia stovintis berniukas norėjo jį nuraminti, Mikas spyrė jam į koją.

Tuo momentu pro šalį ėjo Mokytoja. Ji viską girdėjo ir matė.

— Eik, Mikai, į klasę.

Mikas, nieko netaręs, tekinas nudūmė į klasę, krito į savo kėdę, užsikniaubė ant suolo ir galvojo:

— Viskas man nesiseka. Visi manęs nekenčia.

Tuo tarpu susirinko visi jo klasės mokiniai. Atėjo ir Mokytoja. Mikas išgirdo ją kalbant:

— Šiandien pamokos nebus. Turėsime klasės pasitarimą. Visi ateikite su savo kėdėmis prie lentos ir susėskite ratu.

— Kas gi čia bus? — nerangiai stumdamas savo kėdę pirmyn, galvojo Mikas.

Pasikalbėsime, kodėl mes kartais be jokio reikalo pykstame ir kaip galime to išvengti. Visi matome, kad ir mūsų klasėn toji problema atkeliavo. Kai kas negali suvaldyti savo pykčio . . .

Mikas pašoko iš suolo ir norėjo bėgti iš klasės. Mokytoja ramiai jį sulaikė sakydama:

— Mikai, palauk minutėlę. . . Mes visi norime pasitarti, kaip galėtume tau padėti.

Mikas susiraukęs atsisėdo. Mokytoja kalbėjo toliau:

— Kas iš esančių klasėje norėtųmėt Mikui padėti?

Pakilo beveik visų vaikų rankos. Mikas nustebęs apsižvalgė ir nedrąsiai paklausė:

— Jūs norite man padėti? . . .

— Taip! Taip! — šaukė visi. Berniukas užsimerkė ir pasirėmė ant rankų.

— Vaikai, sakykite savo pasiūlymus. Ką reikia daryti, kad iš viso nepradėtum pykti?

Milda pirmoji pakėlė ranką:

- Reikia giliai atsikvėpti ir suskaičiuoti ligi dešimt...
- Gerai, — pasakė Mokytoja ir užrašė pasiūlymą.
- Kai kas tave ima pykinti, išeik pasivaikščioti, kol pyktis praeis, — pasiūlė Tomas.
- Neblogai. . . Aš ir tavo mintį įrašysiu lentoje.
- O kaip būtų, jei Mikas turėtų labai artimą, nuoširdų draugą, kuris jam visados ir visur norėtų padėti, ypač kai pyktis pradeda jį griebti? — pasakė Paulius.

Tai pasakęs Paulius šypsodamasis pažvelgė į Miką ir ištiesė ranką:

- Būkim draugai, — pridėjo jis patyliukais.
- Tu nori būti mano draugu po to, kai aš tave apkaltau vagyste?, — nustebo Mikas.
- Aš visad norėjau būti tavo draugas, Mikai, bet tu man neleidai.

Mokytoja įrašė į kortelę tris geriausius pasiūlymus ir ją paduodama Mikui pasakė:

- Nenusimink, Mikuti, jei iš karto ir nepasiseks save suvaldyti, bet su draugų pagalba bus lengviau. . . Sėkmės!

Visi mokiniai garsiai plojo. Mikas nusišypsojo ir pasižadėjo tais pasiūlymais pasinaudoti.

NEMATYTA MERGAITĖ

Ona Mikailaitė

I

Pareidami namo iš mokyklos, Kybartų vaikai įsuko į savo gatvę. Tada jie ją pamatė, sėdinčią sniege. Ji buvo apsivilkusi tik plona suknete, — be palto, be pirštinių. Mažas paukštelis tupėjo ant jos pirštų ir linksmai čirškėjo.

Aras su Andryte ją stebėjo iš tolo.

— Kas toji keista mergaitė? — tyliai paklausė Aras.

— Tikrai nematyta, — pritarė Andrytė. — Ir kaip jai nešalta be palto? Mūsų mama niekad neleistų taip į lauką išeiti, — nusistebėjo Andrytė.

— Žiūrėk, kaip tas paukščiukas tupi ant jos rankos! Jis visai nebijo, — vėl pasakė Aras.

— O gal ji priklauso tai naujai šeimai, kuri įsikraustė į didelius namus mūsų gatvės gale? — ėmė spėlioti Andrytė. — Rimutė man pasakojo, kad ji matė, kaip jie kraustėsi. Turi daug baldų... Rimutė nežinojo, ar jie turi vaikų.

Vaikai tarp savęs kalbėjosi labai tyliai. Jiems rūpėjo ši nematyta mergaitė, nes kaimynystėj nebuvo jų amžiaus vaikų, su kuriais galėtų draugauti. Vieni — tik pipirai, o kiti — padūkę paaugliai.

— Jokios iš jų naudos, — skundėsi Aras tėvams apie gretimuose namuose gyvenančius paauglius. — Jie nedraugiški. Tik vaikštinėja susikabinę arba rūko pakrūmiuose.

— Ar ir tau siūlė parūkyti? — paklausė tėvelis.

— Siūlė, — prisipažino Aras, — bet aš neėmiau... Sakiau jiems, kad gaus plaučių vėžį, bet jie tik juokėsi iš manęs.

— Gerai, kad turėjai drąsos, — pagyrė tėvelis. — Geriau su jais neprasidėk. Draugaukit su savo amžiaus vaikais.

— Aš tų didelių vaikų bijau, — pasakė Pauliukas. Jis buvo tik darželinukas. Mielai ir su kaimynų pipirais pažaisdavo.

— Bijoti nėra ko, — padrąsino tėtė. — Aš pažįstu tų paauglių šeimas. Tie jaunuoliai nėra jau tokie blogi, tik gal kiek išdykę. Toks jų amžius. Bet jūs, vaikai, žaiskit su savo amžiaus draugais, bus geriau.

Aras ir Andrytė sužiūro vienas į kitą: ar pasakoti apie nematytą mergaitę gatvėje, ar ne? Aras mirktelejo Andrytei ir tada garsiai pradėjo kalbėti:

— Tėveli, šiandien turiu ledo rutulio komandos treniruotę. Ar gali nuvežti į čiuožyklą pusę aštuonių.

— Ši vakarą negaliu, — pasakė tėtė, — turiu svarbų posėdį. Prašyk mamos, kad nuvežtų.

— Ir aš noriu į čiuožyklą! — įsiterpė Andrytė, nenorėdama atsilikti. — Aš noriu į tą skyrių, kur galima laisvai čiuožti.

— Ir aš! — sušuko Pauliukas. — Aš jau galiu pastovėti ant abiejų kojų!

Visi susijuokė. Mama pažadėjo visus nuvežti. Po vakarienės tėtis išėjo į savo posėdį, o vaikai su mama sulipo į automobilį.

Čiuožykloje buvo daug vaikų. Aras nuskubėjo su savo komandos berniukais, o Andrytė su Pauliuku nuėjo į laisvo čiuožimo skyrių. Ten kai kurios mergaitės darė dailiojo čiuožimo pratimus. Ir Andrytė mokėjo įvairių figūrų, — norėjo jas išbandyti. Palikusi Pauliuką su jo amžiaus vaikais, kuriems vadovavo prityrusi mokytoja, Andrytė nučiuožė su kitomis mergaitėmis.

Staiga jos akys atsivėrė labai plačiai. Pro šalį pračiuožė ta nematyta mergaitė, kurią ji su Aru buvo matę, grįždami iš mokyklos. Andrytė nusprendė susipažinti.

Mergaitė čiuožė nepaprastai gerai. Tikriausiai mokosi dailiojo čiuožimo, — pagalvojo Andrytė. Ji stebėjo ir jos keistas pačiūžas. Niekas panašių neturėjo.

Andrytė priartėjo prie čiuožėjos ir ėmė čiuožti šalia. Po kelių minučių pasakė:

— Labas, — aš esu Andrėja. Tu labai puikiai čiuoži. Koks tavo vardas?

— Ačiū, — labai mėgstu čiuožti. Mano vardas — Nomeda, — pasakė mergaitė.

Abi čiuožė kartu ir greitai susidraugavo. Nomeda atrodė, kad būtų kaip tik Andrytės amžiaus. Tačiau Andrytė jautė, kad ši mergaitė nepaprasta. Ji mažai kalbėjo, tik labai maloniai šypsojosi. Andrytė jai pasakojo apie savo šeimą, apie mokyklą ir namus. Nomeda atydžiai klausėsi.

Po kiek laiko ji paklausė:

— Andryte, ar tavo tėveliai leistų man pas jus pabūti kelias dienas? Mano tėvai išvykę — esu viena namuose.

— O taip! Aišku, kad leistų! Tu gali kad ir šį vakarą pas mus atvažiuoti. Mano mama mus iš čia pasiims penkiolika minučių prieš devynias. Čiuožykloje yra ir mano abu broliukai. . .

— Ačiū, Andryte, — nusišypsojo Nomeda.

— Žinai ką, — tu čia pabūk, o aš eisiu pasakyti savo vyresniajam broliui, kad tu su mumis grįžti. Jis čiuožia su savo ledo rutulio komanda.

— Gerai, palauksiu, — sutiko Nomeda. — Manau, kad laikas pačiūžas nusiimti. . .

Andrytė ir savo pačiūžas nusiėmė, tada nubėgo pas brolių. Išgirdęs, ką ji padarė, Aras susėmė už galvos:

— Kur tavo protas? Juk mes jos visai nepažįstam, o tu ją pakviete į namus. Ir dar keliom dienom! Ką tėvai pasakys?!

— Ko tu jaudinies? Ji labai maloni ir mandagi mergaitė. Galės miegoti mano kambaryje, — atkirto Andrytė. — Jos tėvai išvykę ir ji nenori būti viena namuose. . .

— Višta! — vis pyko Aras. — Tu nesupranti reikalo. Juk mes visai nieko apie ją nežinom.

— Aš pasikalbėsiu su mama, — pasakė Andrytė. — Esu tikra, kad ji mielai Nomedą priims.

Netrukus atėjo mama, ieškodama vaikų. Andrytė tuoju pabėgo ir ėmė pasakoti apie Nomedą. Ir pačią mergaitę atsitempė už rankos ir pristatė mamai.

— Mamyte, — sakyk, kad leisi Nomedai pas mus pabūti. Kaip ji ten viena namuose bus, kol jos tėvelių nėra?

Mama atydžiai stebėjo mergaitę. Nomeda tylėjo. Kai Andrytė baigė kalbėti, ji ramiai pasakė:

— Ponia Kybartienė, būčiau dėkinga, jei galėtumėt mane priimti, nors esu jums nepažįstama. Mano tėvai greitai grįš.

Valandėlę pagalvojusi, Andrytės mama pasakė:

— Gerai, Nomeda. Šį vakarą gali pas mus nakvoti, o paskui — pažiūrėsim. Apsidžiaugusi, Andrytė tempė Nomedą už rankos.

— Einam greičiau į mašiną!

Tuoju pasirodė ir Aras su Pauliuku. Visi sulipo, ir automobilis pajudėjo. Grįžę, rado tėvelį jau namuose. Atsisėdęs salione, jis skaitė lietuvišką laikraštį.

Mama nusiuntė vaikus gulti, tada atsisėdo ant sofos pasikalbėti su vyru.

— Nežinau, ar gerai padariau, priimdama nepažįstamą mergaitę į namus, — rūpinosi mama.

— Ta šviesiaplaukė Andrytės draugė?

— Ją parsivežėm iš čiuożyklos. Andrytė sakė, kad jos vardas Nomeda. Tiesa, — ji labai maloni ir mandagi. Prašė pas mus pabūti kelias dienas, kol tėvai sugrįš. Gal kur į Floridą išvažiuavę. . . Bet kaip jie galėjo palikti mergaitę vieną namuose?

(Bus daugiau)

NEMAČIAU

Jonas Minelga

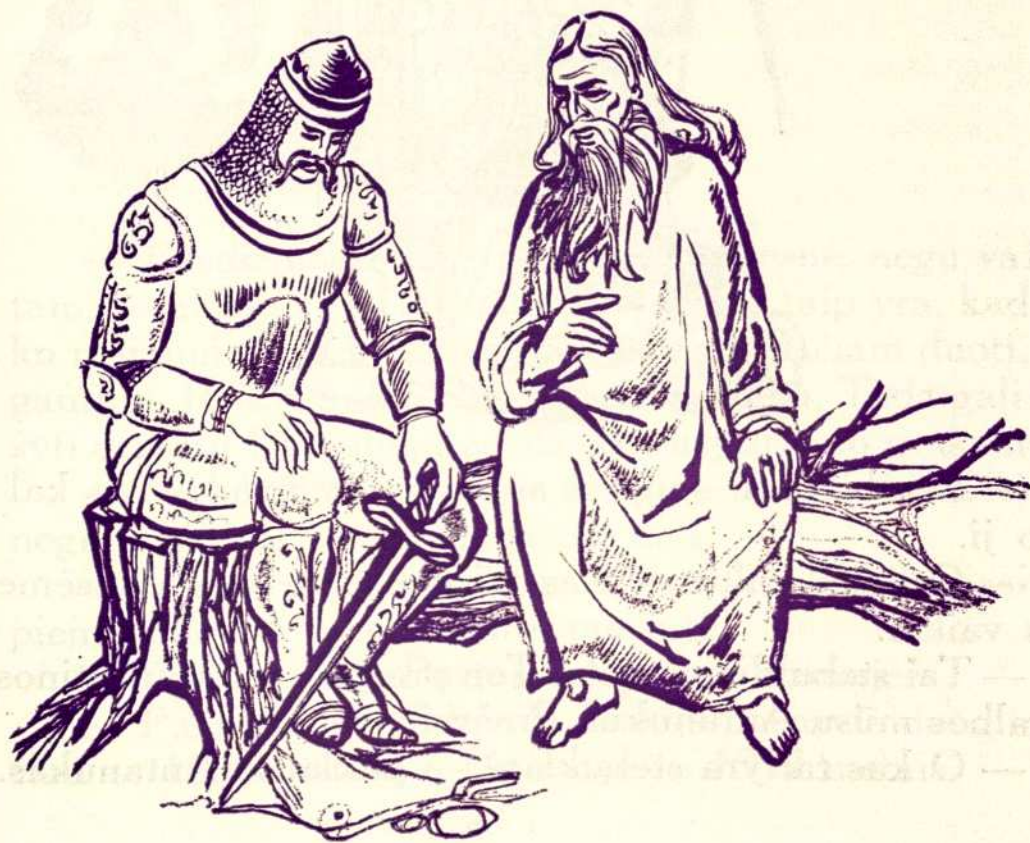

Aš nemačiau senolių krašto
Laukų nei upių mėlynų,
Nei jo dangaus žvaigždėto rašto,
Kai miega pušys ant kalnų.
Aš negirdėjau kaip gegutė
Rytai kukuoja ažuole,
Kaip žvanga dalgiai šianapjūtėj
Su vyturėlio giesmele.

Manęs nesupo žydrios bangos
Močiutės Baltijos, o ne!
Kai laumės juostą nusidengus
Sužvilga saulė Nemune.

Į seną praeitį nukilęs
Sklaidau istorijos lapus:
Ten kunigaikščiai, kriviai, pilys
Užklojo dulkės jų kapus.

LIETUVA ir MES

KELIONĖ Į ŠILUVĄ

Danutė Augienė

Mūsų močiutė ruošėsi skristi į Lietuvą. Ji norėjo aplankyti kaimą, kuriame gimė ir augo.

— Svarbiausia — noriu aplankyti Šiluvą, — vis kalbėjo ji.

— O kodėl Šiluvą? Kas tai per vieta? — klausėme mes vaikai.

— Tai stebuklinga vieta. Ten prašysiu Dievo Motinos pagalbos mūsų Antanukui. Prašysiu stebuklo.

— O kas tai yra stebuklas? — paklausė Antanukas.

— Tai įvykis, kai Dievas ką padaro, kas žmogaus jėgoms ir protui neįmanoma. Kai aš augau ir dar nėjau į mokyklą, Šiluvos šventovę lankydavau kasmet. Mūsų kaimas buvo nepertoliausia. Mamytė mane veddavosi pėsčiom. Eidavom per pievas, mišką, pušyną. Buvo įdomu beeinant gainioti kiškius ir voveris, vaikyti paukščius, džiaugtis įvairiaspalviais grybais. Pailsėdamos keliaudavom pusdienį — iš vakaro. 8-tos rugsėjo dienos rytą atvažiuodavo visa mūsų šeimyna poros arklių vežimu. Į atlaidus.

— O kodėl, močiute, tuėjai pėsčia? Kodėl nevažiavai su visais?

— Pusdienio kelionė pėsčiom sunkesnė, negu važiuotam, — aiškino močiutė. Gyvenime jau taip yra, kad nieko negauni už nieką — veltui. Reikia ir pačiam duoti, kad gautum. Reikia aukos. Nuovargis — auka. Tada gali prašyti drąsiau Dievulio, kad jis išklausytų tavo prašymą.

— Kodėl Šiluvoj galima daugiau išprašyti iš Dievulio negu kur kitur? — paklausėme mes.

— Šiluva yra stebuklinga vieta. Ten Marija pasirodė piemenėliams, — paaiškino močiutė.

— Ar taip, kaip Portugalijoje — Fatimoje?

— Panašiai. Tik Šiluvoje Marija pasirodė daug anksčiau — 1608 metais, o Fatimoje — 1917 metais.

— Ar Marija moka ir lietuviškai kalbėti? — paklausė mūsų mažoji sesuo.

— Marija ir Dievulis kalba į kiekvieną žmogų to žmogaus kalba — kiekvienas juos supranta.

— O ką Marija piemenėliams pasakė?

— Ji pasakė: “Kitados šioje vietoje buvo garbinamas mano Sūnus, o dabar čia ariama ir sėjama”. Marija verkė.

— Hm. . . Nesuprantu, močiute, — prašneko mano broliukas, — kas blogo, jei žmonės arija ir sėja. Ir kam dėl to Marija verkė — nesuprantu. . .

— Matai, vaikeli, Marija verkė ne dėl to, kad žmonės aria ir sėja, bet kad žmonės nebesimeldė. Tada Lietuvoje buvo išgalėjęs kalvinizmas. Paskutinioji katalikų bažnyčia sudegė apie 1536 metus. Žmonės spėjo išgelbėti garšėjantį stebuklais Marijos paveikslą, dokumentus ir kitus bažnytinius daiktus. Viską sudėjo į saugią dėžę ir užkasė ją į žemę. Kalvinai nusavino ir katalikams priklausančias žemes ir bažnyčios varpą. Varpą kalvinai naudojo savoje bažnyčioje. Tai tęsėsi 80 metų. Daug žmonių išmirė, ir niekas nebeatsiminė, kur toji dėžė su daiktais paslėpta.

Kai Marija pasirodė piemenėliams, įvykis nuskambėjo per visą Lietuvą. Žemaičių vyskupas tuo susidomėjo. Ėmė tirti įvykį. Tada sužinota, kad pačioje Šiluvoje esąs šimtametis senelis, kuris dar atsimena ir pasakoja, kaip prieš 80 metų buvo užkasta skrynja netoli akmens ant kurio kitados buvęs altorius.

Senelis buvo aklas. Jį žmonės nuvedė į Marijos apsiėmimo vietą. Senelis staiga praregėjo. Parodė vietą ir liepė kasti žemę. Skrynja su Marijos paveikslu buvo atrasta. Buvo ten ir dokumentas, kad žemę Lietuvos didikas

Gedgaudas yra padovanojęs katalikams. Žemė iš kalvinų buvo atgauta. Žmonės, Marijos apsireiškimo paveikti, grįžo į katalikybę, iš visur keliavo į Šiluvą melstis. 1924 metais buvo pastatytas paminklinis bokštas 44 metrų aukščio ant akmens, kur pasirodė Marija. Stebuklingas paveikslas patalpintas naujai pastatytoje katalikų bažnyčioje. Prie jo besimeldžiantys žmonės patirdavo daug malonių, įvykdavo ir stebuklą. Šiluvoje kiekvienais metais rugsėjo 8 dieną tebevyksta atlaidai.

— Ką reiškia atlaidai — močiute?

— Atlaidai — tai iškilmingos pamaldos.

Mūsų vyriausias brolis, studentas, prašneko:

— Močiute, aš skaičiau, kad ir dabar rusai, kurie yra užgrobę mūsų žemę Lietuvą, varžo viešai išpažinti katalikų tikėjimą, todėl draudžia ir procesijas į Šiluvą.

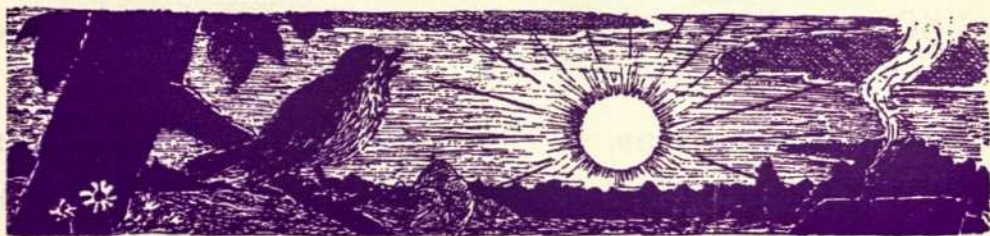
— Taip, — atsakė močiutė, — bet jų varžymai tik dar labiau uždega žmonėse norą garbinti stebuklingąją Dievo Motiną.

— Bet juk buvo atsitikimų, kad keliaujančius pagau-na, dažnai net kalėjiman uždaro, nubaudžia piniginėmis bausmėmis. Būk atsargi, močiute, — perspėjo brolis.

Nekantriai laukėm močiutės iš Lietuvos sugrįžtant. Jau vos tik iš lėktuvo išlipusią visi iš karto paklausėm:

— Ar buvai Šiluvoj, močiute???

— Buvau, vaikučiai, buvau. . . Važiuavom automobiliu. Leidimo, aišku, neprašėm. Išsigandom, kai milicija nebetoli Šiluvos mus sustabdė. Liepė apsisukti ir grįžti atgal.

Apsisukom, bet kiek pavažiavę sustojom nuošaliai miške. Automobilį palikom ir ėjom pėsti, kaip mano vaikystės metais. Laimingai pasiekėm Šiluvos bažnyčią. Meldėmės.

Mažasis Antanukas paklausė:

— Ar tu, močiute, ėjai keliais aplink bažnyčią? Ar tavo, močiute, keliai buvo kruvini?

— Ėjau keliais aplink bažnyčią ir koplyčioje aplink altorių, kur yra akmuo ant kurio pasirodė Marija, Antanėli. Meldžiaus už tave ir visus. . .

— Žinai, močiute, per visą tą laiką aš buvau labai sveikas, net mamytė stebėjosi, — įsiterpė Antanukas.

Močiutė apkabino anūkėlį, bet kalbėti negalėjo. Ji verkė.

— O mes išmokom giesmę apie Šiluvos Mariją ir norim tau pagiedoti, močiute, — pasakė mūsų mamytė.

**Nenuženk nuo akmens, o Marija,
Pušinėly žaliai Šiluvos,
Nes krauju ten ir ašarom lija, —
Nes krauju ten ir ašarom lyja, —
Nepalik, nepalik Lietuvos!**

aš kalbu... tu kalbi

paruošė Rūta Udrienė

**Savos kalbos sunku mokytis?
Prašykit patarimo Gytės!**

Miela Gyte,

Man sunku mamos paklaudyti, kai ji liepia televiziją
išjungti ir ruošti lietuvių kalbos pamokas. Gal man patartum?

Linutė, 9 m.

Miela Linute,

Lietuvaitei tinka
Mamytės paklaudyti,
Dievulio valią dera
Įsakyme matyti!

Lietuvaitei dera
Savą kalbą mokėti —
Televizijai tinka
Tuo laiku tylėti.

Ši patarlė iš tėvynės
Atvykus išmintinga,
Tepaaiškina Linutei
Kam kalba naudinga:

SU KALBA YRA TAUTA, BE KALBOS NEBUS TAUTOS!

Sėkmės!

Gytė

Miela Gytė,

Lietuvių kalbos pamokos šiaip man nėra per daug sunkios, bet baisiai nemėgstu linksniuoti. Mane stačiai kankina tas amžinas linksniavimas! Pykstu, nes anglų kalba neturi linksniavimo, tad kodėl lietuvių kalba tokia kitoniška?

*Andrius, 10 m.
Čikaga*

Mielas Andriau,

Anglų kalba jaunesnė,
Tad praradus galūnes.
Tarp visų kalbų Europoj
Mūsų kalba senesnė.

Linksniuoti — tai galūnes
Mokėti kaitalioti;
Be jų neaiškūs žodžiai
Kaip migloje klajūnai.

Anglų kalba lengvesnė,
Nereikia jai galūnių.
O lietuviai gali džiaugtis
Savo kalbos senumu.

“Kančia” Andriui tevirsta
Auka gi už tėvynę,
O pyktis dėl linksniavimo —
Kantrybėj tenutilsta.

Su meile,

Gytė

Atsiųskite Gytei savo kalbos problemas šiuo antrašu:

**EGLUTĖ, I.C.C., Route 21
Putnam, Connecticut 06260**

Gytė pasiryžusi kiekvienam atsakyti ir patarti.

ar žinai?

KALBA IR JOS KILMĖ

*Lina Radžiūtė
Ottawa, Canada*

Kiek kalbų moki?

Pasaulyje yra labai daug įvairių kalbų. Kanadoje mes turime dvi oficialias kalbas: anglų ir prancūzų. Amerikoje dabar vyksta aštrios diskusijos: ar antroji oficiali kalba turėtų būti ispanų.

Be oficialių kalbų, Kanadoje ir Amerikoje girdime ir visą eilę kitų kalbų. Lenkų kilmės žmonės kalba lenkiškai; vokiečių kilmės — vokiškai. Aš esu lietuvių kilmės, todėl privalau mokėti lietuvių kalbą. Su savo lietuvių kilmės draugėmis lankau lituanistinę mokyklą Otavoje, Kanados sostinėje. Mes norime daug ką sužinoti apie Lietuvą, o svarbiausia — norime išmokti teisingai kalbėti ir rašyti lietuviškai.

Kaip atsirado įvairios kalbos?

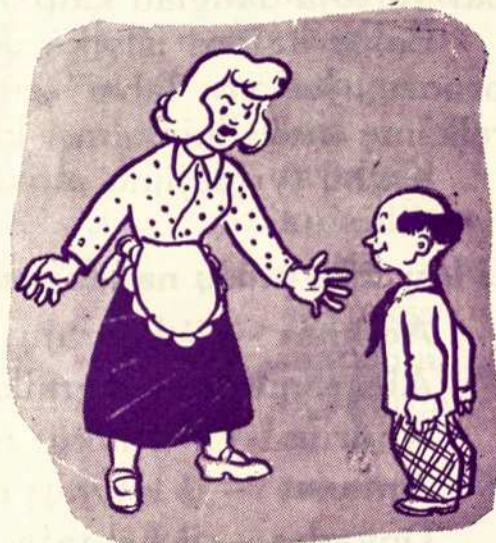
Seniai, labai seniai, reikia manyti, kad žmonės susikalbėjo, naudodami įvairius ženklus ar garsus. Gali būti, kad pirmas žodis, ar garsas naudojamas kitam pasakyti, kad man skauda, buvo: "oi"! Gal panašus garsas buvo naudojamas pranešti apie pavojų. Laikui bėgant, žmonių daugėjo, reikėjo daugiau garsų išreikšti bendrus reikalus ir mintis. Žmonės turėjo susitikti, susitarti. Neužteko kelių ženklų ir garsų. Imta naudoti sudėtingesnius garsus, iš kurių kilo žodžiai. Taip palengva išsivystė kalba.

Atskirose vietovėse garsai turėjo skirtingą reikšmę. Vienoje vietoje garsai turėjo vieną reikšmę, kitoje — kitą. Taip per daugelį amžių išsivystė skirtingos kalbos.

Kalba dabar

Moderniam žmogui kalba yra labai reikalinga. Be kalbos žmogus negalėtų kitiems pasakyti, ką jis jaučia ar veikia, ką dar galvoja daryti.

Išsimokslinęs žmogus moka ir naudoja daugiau žodžių už mažai mokyta. Todėl jis gali aiškiau išreikšti savo mintis. Mokėti daug kalbų yra labai svarbu. Dauguma lietuvių kilmės mano draugų yra ir bus ne tik dvikalbiai, bet jau trikalbiai.

DAR APIE KALBĄ

Kiek yra įvairių kalbų pasaulyje?

Dabar mokslininkai visame pasaulyje priskaičiuoja apie 3,000 naudojamų kalbų. Tikslų kalbų skaičių nustatyti yra labai sunku. Kai kurių kraštų kalbos dar mažai ištirtos.

Pasaulio kalbos labai nevienodos su jas vartojančių žmonių skaičiumi. Kinų kalba šneka daugiau kaip 800 milijonų žmonių. Antroje vietoje eina anglų kalba, kurią kaip gimtąją kalbą vartoja apie 300 milijonų žmonių, nors ją moka ir daugiau. Yra ir tokių kalbų, kuriomis šneka tik po kelis tūkstančius, ar tik po kelis šimtus žmonių.

Kokios yra kalbų šeimos?

Kalbų šeima vadiname giminingą kalbų grupę. Šios grupės kalbos gilioje senovėje yra kilusios iš tos pačios kalbos.

Daugelis Europos kalbų ir dalis Azijos kalbų sudaro vieną didžiulę šeimą, vadinamą **indoeuropiečių** kalbų šeima. Dabar indoeuropiečių kalbos pasaulyje plačiausiai vartojamos.

Šiai kalbų šeimai priklauso ir lietuvių kalba. Ji priklauso ir kitai, daug mažesnei kalbų šakai. **Baltų** kalbų šaką sudaro dvi kalbos: lietuvių ir latvių. Šias kalbas dabar vartoja daugiau kaip 5 milijonai žmonių.

Baltų kalbos išlaikė daug indoeuropiečių prokalbės bruožų. Jos yra labai senos kalbos ir todėl turi didelę reikšmę mokslininkams, kurie studijuoja kalbas.

Kalbų tyrinėjimo mokslas yra vadinamas **kalbotyra**.

Iš kur kilę mūsų naudojami vardai?

Adomas — iš hebrajų; reiškia — žemė, molis

Aleksandras — iš graikų; reiškia — žmonių gelbėtojas

Andrius — iš graikų; reiškia — drąsus

Antanas — iš lotynų; reiškia — gerai augantis

Dovydas — iš hebrajų; reiškia — labai mylimas

Edvardas — iš saksonų; reiškia — užvaizda

Jurgis — iš graikų; reiškia — artojas

Jonas — iš hebrajų; reiškia — Dievo malonė

Juozapas — iš hebrajų; reiškia — priedas

Julius — iš lotynų; reiškia — švelnūs plaukai

Mykolas — iš hebrajų; reiškia — kas kaip Dievas?

Paulius — iš graikų; reiškia — arklių mylėtojas

Steponas — iš graikų; reiškia — vainikas

Tomas — iš hebrajų; reiškia — dvynukas

Vincas — iš lotynų; reiškia — pergale

PROTO MANKSTA

I. Kas kokį garsą daro?

Sujunk kiekvieną gyvį su jo ypatingu garsu.

1. arklys
2. šuo
3. višta
4. katė
5. gaidys
6. gyvatė
7. liūtas
8. vilkas
9. balandis
10. paršiukas
11. pelėda
12. avis

- a. bliuna
- b. ūbauja
- c. kudakina
- d. žviegia
- e. staugia
- f. loja
- g. žvengia
- h. kniaukia
- i. gieda
- j. šnypščia
- k. mauroja
- l. burkuoja

Kas kieno pora?

Sujunk kiekvieną gyvį su jo pora.

1. arklys
2. šuo
3. katinas
4. avinas
5. žąsinas
6. jautis
7. gaidys
8. asilas
9. ožys
10. gaigalas

- a. kumelė
- b. katė
- c. antis
- d. ožka
- e. asilė
- f. kalė
- g. avis
- h. žąsis
- i. karvė
- j. višta

II. Kas kur dirba?

1. Mokytojas dirba mokykloje.
2. Siuvėjas dirba
3. Kirpėjas dirba
4. Kepėjas dirba
5. Vaistininkas dirba
6. Mėsininkas dirba
7. Pienininkas dirba
8. Paštininkas dirba
9. Bankininkas dirba
10. Gydytojas dirba

III. KEISTAS KVADRATAS

Šiame kvadrato **R** reiškia raudoną spalvą. Įrašyk **Ž** raidę žaliai spalvai ir **G** geltonai spalvai į langelius taip, kad dvi vienodos spalvos nesusilietų. Kaip greitai gali tai padaryti? Nuspalvok langelius.

R		
	R	
		R

IV. PAŽAISKIME SKAIČIAIS!

Įrašyk, ko trūksta.

1	I	vienas
3		trys
....	V	
10		dešimt
....		dvylika
20		
....	L	

V. Kiek 0 reikalinga parašyti šiuos skaičius?

šimtas

tūkstantis

šimtas tūkstančių

milijonas

VI. AR ŽINAI?

Ar žinai, kiek yra milijonas? Jeigu eitum į krautuvę apsipirkti 40 valandų savaitėje ir kasdien išleisutm tūkstantį dolerių, užtruktų 25 savaites išleisti milijoną dolerių. Kiek laiko užtruktų išleisti bilijoną dolerių?

VII. ATRASK!

Atrask tekančią vandenį žmonių būryje.

GRUPĖ — UPĖ

1. Atrask didelį kiekį berniuko varde.
2. Atrask vabzdį inde, kuriame verdame valgyti.
3. Atrask girdėjimo organą metų mėnesyje.
4. Atrask didelę kovą įrankyje laivą prilaikyti.
5. Atrask berniuko vardą iš bulvių padarytame valgyje.

BIRŽELIO GALVOSŪKIŲ ATSAKYMAI

- I. 1. stiklas, 2. laikraštėlis "Eglutė".
- II. 1. Neringa, 2. Dainava, 3. Kretinga, 4. Romuva, 5. Rakas.
- III. Skersai: 1. gandrai, 2. aras, 3. sena, 4. oi, 5. namo, 6. yda, 7. sausas.
Žemyn: 1. genys, 8. Kanada, 9. namas, 10. daro, 11. rainas, 12. kas.
- IV. 1. lėktuvu ar laivu; 2. lėktuvu ar laivu; 3. traukiniu, automobiliu, lėktuvu; 4. lėktuvu; 5. lėktuvu ar laivu; 6. traukiniu, lėktuvu, automobiliu.
- V. 1. Švedijoje, 2. Vengrijoje, 3. Čekoslovakijoje, 4. Aliaskoje, JAV; Šiaurės-vakarų teritorijose, Kanadoje; 5. Vokietijoje, 6. Ukrainoje, 7. Didžiojoje Britanijoje.

AR TAUTA GALI IŠLIKTI BE KALBOS?

Aš netikiu, kad tauta galėtų išlikti be kalbos, nes nėra tautos, kuri nekalbėtų sava kalba. Mes lankome lituanistinę mokyklą ir kalbame namie lietuviškai; mes įsijungiame į lietuviškas organizacijas, tautinių šokių grupes, ansamblius, nes tikime, kad tai padeda mums išlaikyti lietuvių kalbą gyvą.

Lietuvių kalba yra kilusi iš indoeuropiečių prokalbės. Ji yra sena ir graži. Yra garbė mums mokėti lietuvių kalbą ir priklausyti lietuvių tautai. Kaip mes galėtume kam pasakyti, kad esame lietuviai, jeigu neturėtume savo kalbos?

*Linda Mikučauskaitė
K. Donelaičio lit. mokykla
Chicago*

Be kalbos nebūtų tautos. Kalba skiria tautas ir padeda joms išlaikyti savo kultūrą, savo papročius. Be kalbos nebūtų liaudies dainų, pasakų, turtingos tautosakos. Be kalbos tauta neilgai gyvuotų. Be savo kalbos tautos ateitis yra beviltiška.

*Gita Gilvydaitė
K. Donelaičio lit. mokykla
Chicago*

KODĖL?

Kiekvieną šeštadienį aš einu į lietuvišką mokyklą. Ne visada norisi eiti, bet vis šiaip taip nuvažiuoju...

Šeštadienį, ryte taip sunku atsikelti, kai pagalvoju, kad dar, turbūt, visas pasaulis miega, tik mes lietuviai vaikai turime keltis ir eiti į mokyklą. Penktadienį, vakare, tas pat. Sunku atsisėsti ir ruošti pamokas ypač, kai vėl galvoji, kad visas pasaulis ką nors smagesnio daro, tik mes lietuviai, kurie einame į Šeštadienio mokyklą turim ruošti pamokas. Tada aš pagalvoju, — kodėl. “Kodėl aš turiu eiti į lietuvišką mokyklą?” Kodėl mes negalime būti kaip visas pasaulis?”...

Mes esame lietuviai... Paskui aš paklausiu savo sąžinės: “Bet kodėl mes esame lietuviai?” Ir mano sąžinė atsako: **“Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būt!”**

Sigutė Šnipaitė

V. Krėvės lit. mokykla

Philadelphia

LITUANISTINĖ MOKYKLA

Man patinka lituanistinė mokykla, nes smagu susitikti su draugais. Šokių ir dainavimo pamokos kartais smagios, kai mokytojai ant mūsų nerėkia. Aš vienus metus nelankiau lituanistinės mokyklos, ir man šeštadieniai buvo labai nuobodūs.

Lituanistinė mokykla nepatinka tik dėl to, kad aš manau, jog šeštadieniais vaikai neturėtų galvoti. Mokykloje per daug dirbame ir mokytojai per daug pamokų duoda.

Lydia Jurcytė

K. Donelaičio lit. mokykla

Chicago

ŽINIOS iš VISUR

AČIŲ TĖVELIAMS!

Jeigu paklaustumė savo tėvelių, ar prisimena pavardę siuvėjo, kuris pasiuvo paltą ar švarkelį; batsiuvio, kuris pagamino dailius batus; ar gydytojo, kuris jam, mažam vaikui, prirašė karčius vaistus nuo peršalimo — vargu jie beprisimintų. Tačiau paklauskite vardą mokytojo, kuris išmokė skaityti, rašyti ir pažadino norą siekti aukštesnio mokslo — tuojau išgirstumė vardą mokytojo ar mokytojos, galbūt jau seniai iškeliavusių amžinybėn.

Pagerbiant tuos tyluosius pasišventėlius — Lietuvos pradžios mokyklos mokytojus — Abromaičių šeimos lėšomis išleidžiamas šis Eglutės numeris.

Tytuvėnų pradžios mokyklos mokytojas Julius ir Ona Abromaičiai